

Dr n. med. Paweł Czekalski
Prezes
Okręgowej Rady Lekarskiej
w Łodzi

W odpowiedzi na zapytanie z dnia 20 lutego 2023 r. (znak: DK/63/2023) dotyczące możliwości zarejestrowania praktyki zawodowej przez lekarza posiadającego warunkowe prawo wykonywania zawodu, które zostało przyznane w trybie art. 61 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103), wyjaśniam, że lekarz posiadający warunkowe prawo wykonywania zawodu przyznane w trybie ww. ustawy nie może wykonywać zawodu w formie praktyki zawodowej, o której mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Lekarz ten może wykonywać zawód lekarza w formie zatrudnienia w podmiocie leczniczym.

Warunkowe prawo wykonywania zawodu – jako szczególny tryb dostępu do wykonywania zawodu w Polsce – zostało stworzone w celu wykonywania zawodu w ściśle określonych podmiotach – w pierwotnym założeniu ustawodawcy były to podmioty lecznicze przeznaczone do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19 (tak art. 7 ust. 13 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry). Wynikało to z faktu, że zgodnie z art. 7 ust. 9 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry warunkowe prawo wykonywania zawodu miało być przyznawane w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu

epidemii osobie, która uzyskała kwalifikacje lekarza lub lekarza dentysty poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej.

Lekarz posiadający warunkowe prawo wykonywania zawodu mógł wykonywać zawód wyłącznie jako osoba zatrudniona w podmiotach leczniczych przeznaczonych do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19. Na lekarza posiadającego warunkowe prawo wykonywania zawodu ustawodawca nałożył obowiązek zgłaszania ministrowi zdrowia informacji, w jakim podmiocie leczniczym i na jaki okres został zatrudniony. Obowiązek poinformowania ministra zdrowia obwarowano zagrożeniem utraty zgody na wykonywanie świadczeń zdrowotnych. Lekarz, któremu przyznano warunkowe prawo wykonywania zawodu, nie miał możliwości wykonywania zawodu w formie praktyki zawodowej.

Z biegiem czasu ustawodawca dostosował (poszerzył) uprawnienia zawodowe lekarzy posiadających warunkowe prawo wykonywania zawodu co było spowodowane dwoma czynnikami:

- 1) brakiem wyodrębnienia w Polsce podmiotów leczniczych przeznaczonych do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19 oraz
- 2) wybuchem konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy.

Dostosowanie (poszerzenie) uprawnień wynikających z warunkowego prawa wykonywania zawodu nastąpiło poprzez dwie czynności legislacyjne:

- 1) uchwalenie nowelizacji do ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (wprowadzenie art. 7 ust. 12a-12b i art. 7 ust. 16a-16c)
- 2) poprzez wprowadzenie art. 61 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103)

Do ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty został dodany art. 7 ust. 16a-16c. Zgodnie z art. 7 ust. 16a ustawy „Lekarz lub lekarz dentysta, posiadający warunkowe prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 13, może w ramach wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty udzielać świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem

zbrojnym na terytorium tego państwa. Wykonywanie zawodu w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń ofiarom konfliktu zbrojnego na Ukrainie nie wymaga zgody, o której mowa w ust. 16". Z przepisu tego wynika, że lekarz mający warunkowe prawo wykonywania zawodu uzyskał uprawnienie do udzielania świadczeń w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń obywatelom Ukrainy. Również tutaj chodzi ustawodawcy o zatrudnienie w takich podmiotach, co wynika z nałożonego na lekarza obowiązku zgłaszania ministrowi zdrowia, w jakim podmiocie leczniczym i na jaki okres lekarz ten został zatrudniony (art. 7 ust. 16a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty). Także ten przepis nie pozostawia wątpliwości, że warunkowe prawo wykonywania zawodu daje uprawnienie do wykonywania zawodu w formie zatrudnienia w podmiocie leczniczym. Wykluczona jest więc forma prowadzenia przez tego lekarza praktyki zawodowej.

Podobnie dodany art. 7 ust. 16b ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty wskazujący, że lekarz, posiadający warunkowe prawo wykonywania zawodu, może wykonywać zawód poza podmiotem leczniczym przeznaczonym do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19 bez zgody ministra zdrowia, w przypadku:

- 1) zniesienia stanu zagrożenia epidemicznego oraz zniesienia stanu epidemii lub
- 2) braku wyodrębnienia podmiotów leczniczych przeznaczonych do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19.

Ustawodawca w art. 7 ust. 16c ustawy wskazał jednak, że lekarz ten ma obowiązek zgłaszać ministrowi zdrowia, w jakim podmiocie leczniczym i na jaki okres został zatrudniony. Także tutaj dopuszczalne jest wyłącznie wykonywanie zawodu w formie zatrudnienia w podmiocie leczniczym, ustawodawca nie przewidział możliwości wykonywania zawodu w formie samodzielnie prowadzonej praktyki zawodowej.

Także ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy, która rozszerzyła zakres sytuacji, w jakich może być przyznane warunkowe prawo wykonywania zawodu, nadal przewiduje w art. 61 ust. 3, że formą wykonywania zawodu przez lekarza, posiadającego warunkowe prawo wykonywania zawodu, jest zatrudnienie w podmiocie leczniczym.

Art. 61 ust. 4 i 5 ustawy ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy wskazuje, że lekarz – obywatel Ukrainy, posiadający prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 1, może wykonywać zawód wyłącznie w podmiocie leczniczym oraz jest zobowiązany do zgłoszenia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w jakim podmiocie leczniczym i na jaki okres został zatrudniony. Z przepisu tego wynika, że także ci lekarze, mający warunkowe prawo wykonywania zawodu, mogą wykonywać zawód wyłącznie w formie zatrudnienia w podmiocie leczniczym. W żadnym z powyżej wymienionych przepisów nie została przewidziana możliwość prowadzenia własnej praktyki zawodowej przez lekarza posiadającego warunkowe prawo wykonywania zawodu.

Dodatkowo przeciwko możliwości rejestracji praktyki zawodowej przez lekarzy posiadających warunkowe prawo wykonywania zawodu przemawia brzmienie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2022 r. 633). Zgodnie z tym przepisem jednym z warunków niezbędnych do założenia praktyki zawodowej jest posiadanie przez lekarza prawa wykonywania zawodu. Ustawa o działalności leczniczej w art. 18 nie przewiduje natomiast możliwości założenia praktyki zawodowej w oparciu o warunkowe prawo wykonywania zawodu. O tym, że ustawodawca świadomie nadaje różne znaczenia pojęciom „*prawo wykonywania zawodu lekarza*” i „*warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza*” świadczy fakt, że do art. 5 ustawy o izbach lekarskich, który wśród zadań izb lekarskich przewidywał przyznawanie „*prawa wykonywania zawodu*” dodano pkt 3b-3c, które dają izbom lekarskim uprawnienie do przyznawania „*warunkowego prawa wykonywania zawodu*” oraz przyznawania „*warunkowego prawa wykonywania zawodu pod nadzorem odpowiednio lekarza albo lekarza dentystry posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty*”. Jeśli więc art. 18 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej wymaga dla założenia praktyki zawodowej posiadania przez lekarza „*prawa wykonywania zawodu*”, to należy przyjąć, że praktyka zawodowa nie może być zarejestrowana przez lekarza, który posiada „*warunkowe prawo wykonywania zawodu*”. Podstawą odmowy wpisu do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą będzie wówczas art. 108 ust. 1 pkt 3 ustawy o działalności leczniczej, który stanowi, że „*Organ prowadzący rejestr odmawia wnioskodawcy wpisu do rejestru, w przypadku gdy wnioskodawca nie spełnia warunków, o których mowa w art. 17 ust. 1, **art. 18** albo art. 19*”;

Jednocześnie przypominam, że zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o działalności leczniczej organem wyższego stopnia w sprawach odmowy wpisu praktyki zawodowej

do rejestru jest minister właściwy do spraw zdrowia, a nie Naczelna Rada Lekarska. Do decyzji w sprawie odmowy wpisu praktyki zawodowej do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące decyzji administracyjnych, a od decyzji takiej strony (w tym wypadku lekarzowi) przysługuje odwołanie, które będzie rozpatrywał Minister Zdrowia.

MICHAŁ KOZIK
Radca Prawny
K12509